

for Laan af Penge, tror jeg, at der ligger noget Mere i det foreliggende Lovforslag end netop Spørgsmaalet om Penge; thi her er netop Tale om Panterettigheder i faste Eiendomme, og det er noget af det, der er det Vigtigste; thi i den Henseende mener jeg, naar vi se paa den bestaaende Lovgivning, at Kreditorerne i Henseende til Panterettighederne ere bedre stillede end Debitorerne. Det er jo en almindelig Erfaring, vi have, at det bliver gjerne Debitorerne, der komme til at betale baade Stempelpapir og Thinglæsning og alle mulige Afgifter ved Udstedelsen af en saadan Panterettighed, og Panterettigheden er af saa uhyre stor Betydning, at, naar Debitor ikke opfylder sin Forpligtelse, kan Kreditor ved Lovens Hjælp og Rettens Bistand sætte ham ud af hans Eiendom. Det er netop det, der er Spørgsmaal om her, om det ikke er i Statens Interesse at varetage, at Debitor ikke udsteder en saadan Panterettighed i saa overordentlig vid Udstrækning, at han risikerer at miste Alt, hvad han har, og paa hvilke Betingelser han kan og bør udstede en saadan Panterettighed. Det er netop det, der er Tale om i det foreliggende Forslag. Naar der paa den anden Side er talt saa Meget om disse mange Begjæringer, der blive indgivne om at svare høiere Rente end 4 pCt., var det vel værd ogsaa at undersøge lidt, hvad der kan være Narfsagen til, at der nu for Tiden, efter den Kurs, hvori Papirerne staa, kan være saadan Trang til at indgive Begjæring om at svare høiere Rente end 4 pCt. Man har talt saa Meget om, at Vedkommende, der kjøber en Eiendom, tager i Betragtning, hvor stor en Rente han kan give, men det er jo de færreste Eiendomme, der ere Gjenstand for Omsetning i Handel og Wandel; der er jo mangfoldige Eiendomme, der gaa ligefrem i Arv eller efter Testamente gaa over til en anden Eier, og som altsaa slet ikke paa den Maade gaa over fra en Eier til en anden, at de blive Gjenstand for Kjøb og Salg. Men der er en anden Narfsag, som jeg tror bidrager uhyre Meget til, at der indgives saa mange Begjæringer om Bevilling til at svare høiere Rente, og det er efter min Erfaring for en stor Del den, at mange unge Mænd mene, at det vil være let for dem, naar de kunne faae betydelig store Laan, at anvende disse Penge saaledes, at de kunne faae Mere ud af dem end den Rente, de skulle svare. Det tror jeg er og har i de sidste Aar været medvirkende Narfsag til, at Mange uden streng Nødvendighed have laant Penge og givet Panterettighed i deres Eiendomme langt ud over, hvad de virkelig havde Behov. Det kan jo nok være, at de paa den Tid, da de laane, have den Overbevisning, at de kunde faae Mere ud af de kontante Penge end den Rente, de skulle svare deraf, men det viser sig her som saa ofte, at, naar de skulle til at udføre deres Beslutning,

komme de mange Gange tilfört dermed og komme dybere og dybere i Gjælb. Jeg tror, at det er ogsaa en Narfsag, vi maa tage i Betragtning, og som nok er værd at overveie, med Hensyn til om vi saa let skulle gaa ind paa det foreliggende Lovforslag; men skulle vi gaa ind derpaa, forekommer det mig dog, at det nok er værd at gjøre nogen Forskjel paa, hvor stor den Panterettighed er, som vedkommende Debitor giver, om den er over eller under Halvdelen af det Eiendommen virkelig er værd; det kunde maasse være nyttigt at overveie, om man ikke kunde sige, at man tillader ikke Kreditor at fordre høiere Rente end 4 pCt. indtil Halvdelen af Eiendommens Værdi, hvortil man, naar det gaar ud over Halvdelen af Eiendommens Lagationsværdi, kunde give Tilladelse til at give høiere Rente. Det forekommer mig, at der kunde være noget Begrundet deri. Derved kunde man dog komme bort fra Privilegierne paa den Maade, at, naar der var Folk, der ikke kunde faae Laan indtil Halvdelen af Eiendommens Værdi til 4 pCt., stod jo den Udvei dem aaben, at de saa kunde gaa noget over og begjære mere end Halvdelen og derved faae Tilladelse til at give mere end 4 pCt.; men indtil Halvdelen af Eiendommens Værdi tror jeg paa ingen Maade, at det er tilraadeligt at sætte Rentefoden høiere end til 4 pCt. Jeg er saaledes, forsaavidt Laanet ikke gaar ud over Halvdelen af Eiendommens Værdi, tilbøielig til at gaa noget tilbage fra det Bestaaende, saa at der ikke engang kan blive givet Bevilling til at svare høiere Rente end 4 pCt.

Mein: Min ærede Lovlærde Kollega, det ærede Medlem for Aalborg Amts 1ste Valgkreds (Suel), er nu tre Gange kommen tilbage paa Spørgsmaalet om, hvorledes det vil stille sig med Hensyn til den almindelige lovlige Rente, forsaavidt Lovforslaget bliver vedtaget. Man har gjort gjældende, at den Udtalelse, der findes i Motiverne til det af Regjeringen i det andet Thing fremsatte Lovforslag om, at 4 pCt. fremdeles maa anses for den almindelige Rente, hvor der overhovedet skal betales Rente efter Lovgivningen, og hvor der ikke er vedtaget nogen bestemt Rente, og i Spørgsmaalstilfælde vil være 5 pCt., at denne Udtalelse i Motiverne skulde være ubesjæet. Jeg kan ikke være enig med det ærede Medlem deri. For det Første forekommer det mig nu, at han har aabenbar Ret, naar han mener, at det vilde være bedre, om Lovforslaget ligefrem gik ud paa at have § 1 i Loven af 6te April 1855. Efter min Mening vilde det være meget urigtigt, ja ganske forkert, dersom Lovforslaget gik ud derpaa. Thi Hovedbestemmelsen i Lov af 6te April 1855 § 1 er jo den, at der er ikke nogen Grænsse for den Rente, som man kan betinge sig i alle Gjældsforhold med Undtagelse af Ublaar i faste Eiendomme; Hovedbestemmelsen er altsaa den,